

VÄRDEBESKRIVNING**Område av riksintresse för naturvård i Blekinge län****Datum:** 2023-03-17**Områdesnummer:** NRO 10 007**Områdesnamn:** Ire-Loberget-Mieån**Kommun:** Karlshamn**Kartblad:** Karlshamn 3E NO**Areal:** 504 ha**Naturgeografisk region:** 12 a. Sydöstra Smålands skog- och sjörika slättområde**Kust/havsregion:****Regionindelning för sjöar och vattendrag:** Avrinningsområde nr 85 Mieån**Agrara kulturlandskapsregioner:** 5. Sydsvenska höglandets skogsbygder**Landskapsformer:** Slätt med relativ höjd lägre än 20 m**Riksvärde:**

Odlingslandskap	Betad skog	
	Blandlövhage	
	Äng	Flora
		Fauna
Skogslandskap	Naturskog	Flora
		Fauna
Vattendrag	Fauna	
	Flora	

Värdebeskrivning: Området innehåller ett representativt och väl bevarat odlingslandskap i skogsbygd, med artrika ängar och naturbetesmarker som även hyser rödlistade arter samt ett unikt skogsbete. I Loberget finns barnnaturskog med förekomst av rödlistade arter. Mieån hyser allttjämt rik förekomst av flodpärlmussla samt öring. Området ansluter till obj. NG 25 i Kronobergs län.

Huvudkriterier: A, C, D**Stödkriterier:** Storlek, Mångformighet, Orördhet, Kontinuitet, Representativitet, Raritet, Nyckelområde, Funktion – flora och fauna

Förutsättningar för bevarande: För odlingslandskapets naturvärden: fortsatt jordbruk med åkerbruk, ängsslåtter, naturvårdsinriktad betesdrift (även skogsbete) och skötsel av landskapselement. Viss restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmark bör ske. För naturskogens naturvärden: att skogen får utvecklas fritt. För Mieån: en fortsatt god vattenkvalitet samt väl avvägda kalkningsinsatser i syfte att motverka försurning.

Områdets värden kan påverkas negativt av bl a minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar, skogsavverkning i naturskogen, vattenreglering, muddring, utfyllnad, fiskodling, utsläpp av avloppsvatten eller andra vattenföroreningar, försurning och övergödning.

Säkerställande: I området ingår tre naturreservat, Ire, Loberget och Grimsmåla, som alla omfattas av Natura 2000. Även skogsbetet i Ringamåla ingår i Natura 2000.

Områdets huvuddrag: En stor del av Svängstaformationens olika typer av geologiska bildningar finns representerade i ådalen, som här är belägen över högsta kustlinjen. Isälvsavlagringarna utgörs främst av en ås.

De viktigaste delområdena beskrivs var för sig.

Ire

Ire-områdets odlingslandskap, inklusive bebyggelsen, har bibehållit en välbevarad 1800-talsprägel. Ire uppvisar det typiska mönstret för gårdar belägna längs en ådal i skogsbygd och innehåller mycket värdefulla miljöer. Markerna har brukats på traditionellt sätt med slåtter, hamlings, åkerbruk på små odlingslotter, plockhuggning och nötkreatursbete i utmarksskogen ända fram till 1970-talet. I landskapet kan ett stort antal tecken på de forna brukarnas arbete iakttas: Odlingsrösen, stenmurar, linbasta, tjärdalar, rester av gärdesgårdar, hamlade träd mm. Ängsmarkerna utgörs av hackslått och sötvattenstrandäng medan naturbetesmarkerna består av blandlövhage och betad skog. Vanliga vegetationstyper i ängar och naturbetesmarker är örtrik friskäng, örtrik torräng, rödvenäng, stagghed, fårsvingeltorräng, gräs/lågstarräng och svinrotäng. Växtsamhällena i ängar och naturbetesmarker är art- och individrika med arter som *slättergubbe*, *solvända*, *darrgräs*, *granspira* och *spindelört*. De hamlingspräglade träden (främst ask och lind) hyser en artrik lavflora samt rödlistade arter av vedinsekter. Moderna jord- och skogsbruksmetoder har aldrig tillämpats inom fastigheterna Ire 1:6 (naturreservat) och Ire 1:3. En natur- och kulturskola har uppförts på platsen för en tidigare gårdsbyggnad inom det område som nu är naturreservat. Under 1990-talet har omfattande restaureringar skett av såväl inägomarkerna som delar av utmarken (skogsbete). Reservatets nordöstra del utgörs av barnnaturskog med stort biologiskt och ekologiskt värde. Västragylet, som är en starkt försurad och oligotrof brunvattensjö inom naturreservatet är opåverkad av kalkning och av värde som referenssjö.

Loberget-Ringamåla

Vid Loberget stupar dalslutningen brant mot ån. I branten finns ädellövskog och artrik lundflora. Delar av odlingslandskapet är ålderdomligt och har en väl bibehållen struktur. I Loberget finns vidare en betydande areal barrnaturskog i vars centrala del den lilla sjön Logylet är belägen. *Tjäder* förekommer i området. Inom en fastighet tillhörande Ringamåla by i områdets västligaste del bedrivs skogsbete och skogsbruk på traditionellt sätt. Den betade skogen har lång och obruten betes- och plockhuggningskontinuitet och utgörs av relativt gles gran- och tallskog. Växtsamhällena i den betade skogen domineras av *blåbär*, *lingon* och *ljung*.

Mieån

Med början i sjön Mien (Kronobergs län) och till Norreforsdammen, som utgör områdets sydgräns, rinner den lilla Mieån. Ån är sedan gammalt utbyggd med främst små kvarnar och sågverk och är därför också stenrensad på långa sträckor. Även en fiskodling finns inom området. Trots detta har ån bibehållit en rik biologisk mångfald med arter som *öring* (stationär) och *flodpärlmussla*, den senare med flera kolonier. Kortare sträckor med kvillbildningar förekommer och i anslutning till ån finns också mader och strandkärr med bl a sydöstliga utpostlokaler för *myrtilja* samt spridda bestånd av *safsa* (kungsbräken). *Strömstare* och *forsärla* häckar vid ån. Grimsmåla naturreservat som bl a omfattar en del av ån utgörs till väsentlig del av beteshävdad åmad och fuktäng. Väster om reservatet finns geologiskt intressanta dödisbildningar samt orörd ek- och blandlövskog.

Anmärkningar: Ire-Loberget och Ringamåla skogsbete ingår i länets bevarandeplan för odlingslandskapet (obj nr 82-4 och 82-5) samt i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (obj nr K8201, 82-10, 82-12). Området innehåller 4 ängs/hagmarker som berskrivits i ängs- och hagmarksinventeringen. Madområdena i anslutning till Mieån vid Grimsmåla är av klass 3 i VMI.

Ire naturreservat är även av riksintresse för kulturmiljövården.

Referenser:

- Länsstyrelsen i Blekinge län 1984. Naturvårdsplan Blekinge.
- Carlsson, Dan. 1985. Ire by. Historien om två gårdar.
- Länsstyrelsens beslut 1986-05-12 angående bildande av naturreservatet Ire i Karlshamns kommun inklusive skötselplan.
- Länsstyrelsen i Blekinge län och Sveriges Geologiska Undersökning. 1986. Inventering av grus och morän i Blekinge.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Våtmarker i Blekinge.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Ängar och hagar i Karlshamn.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1996. Odlingslandskapet i Blekinge - Bevarandeplan. Länsstyrelsen. Karlskrona.
- Länsstyrelsen i Blekinge län, 1993. Ängar och hagar i Blekinge. Länsstyrelsen. Karlskrona.
- Naturvårdsverket, 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.